

Marek WRÓBLEWSKI

MECHANICZNO BIOLOGICZNE UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW W GORZOWIE WLKP

1. WSTĘP

Wola uporządkowania gospodarki odpadami w Gorzowie Wlkp. powstała w 1992 roku. Już w 1993 roku została profesjonalnie opracowana „Strategia gospodarki odpadami komunalnymi dla miasta Gorzowa Wlkp.” oraz rozpoczęto stopniowe jej wdrażanie poprzez :

- powołanie Zakładu Utylizacji Odpadów Spółki z o.o. w celu koordynacji zamierzeń związanych z gospodarką odpadami,
- wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów (zakupiono i rozstawiono 80 kompletów pojemników),
- znalezienie terenów przeznaczonych na składowanie i utylizację odpadów,
- wprowadzenie uchwałą Rady Miasta „Regulaminu Gospodarki Odpadami „
- rozpoczęcie procesu wyboru technologii i wykonawcy oraz możliwości finansowania budowy kompostowni.

W 1994 roku ZUO Sp. z o.o. oddaje do eksploatacji kwaterę 1,5 ha składowiska odpadów spełniającego wymogi ochrony środowiska wraz z infrastrukturą techniczną pod budowę planowanego Zakładu.

Pod koniec 1995 roku zapada decyzja o budowie Zakładu Utylizacji Odpadów. Do realizacji zostaje wybrana w ramach konkursu firma Arka Konsorcjum z Poznania w oparciu o technologię firmy ACMB z Paryża.

O wyborze technologii zdecydowała głównie możliwość segregacji odpadów zmieszanych, gwarantująca lepsze efekty przy niskiej skuteczności selektywnej zbiórki odpadów oraz możliwość modułowego uzupełnienia instalacji.

W czerwcu 1998 roku przeprowadzono rozruchy mechaniczne i technologiczne budowanego Zakładu a w grudniu tego roku nastąpił odbiór końcowy inwestycji.

2. PARAMETRY I ROZWIĄZANIA TECHNICZNO - TECHNOLOGICZNE ZAKŁADU UTYLIZACJI ODPADÓW W GORZOWIE – CHRÓŚCIKU

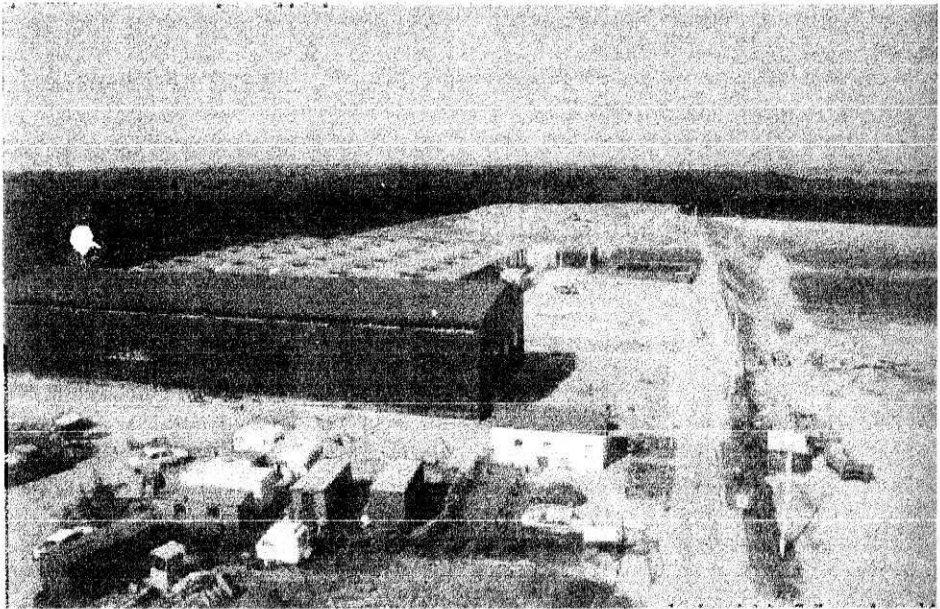
2.1 Dane ogólne:

- a) powierzchnia zabudowy ca 2,5 ha
- b) powierzchnia składowiska ca 1,8 ha,

- c) wydajność zakładu – 40 Mg/a – odpadów komunalnych,
3.200 Mg/a – osadów pościekowych,
- d) zatrudnienie 33 pracowników w systemie dwuzmianowym, w tym :
  - 28 pracowników fizycznych,
  - 5 osób w nadzorze,
- e) moc elektryczna zainstalowana 260 kW
moc zapotrzebowana 208 kW,
- f) woda technologiczna – ca 2 m³ / d ,
- g) koszt inwestycji – ca 22 mln PLN.

2.2. Lokalizacja i zagospodarowanie przestrzenne

Zakład zlokalizowany jest na terenie istniejącego składowiska odpadów komunalnych w granicach miasta Gorzowa w odległości ca 1 km od zabudowań w miejscowości Chróścik.

Rys. 1 Widok ogólny Zakładu

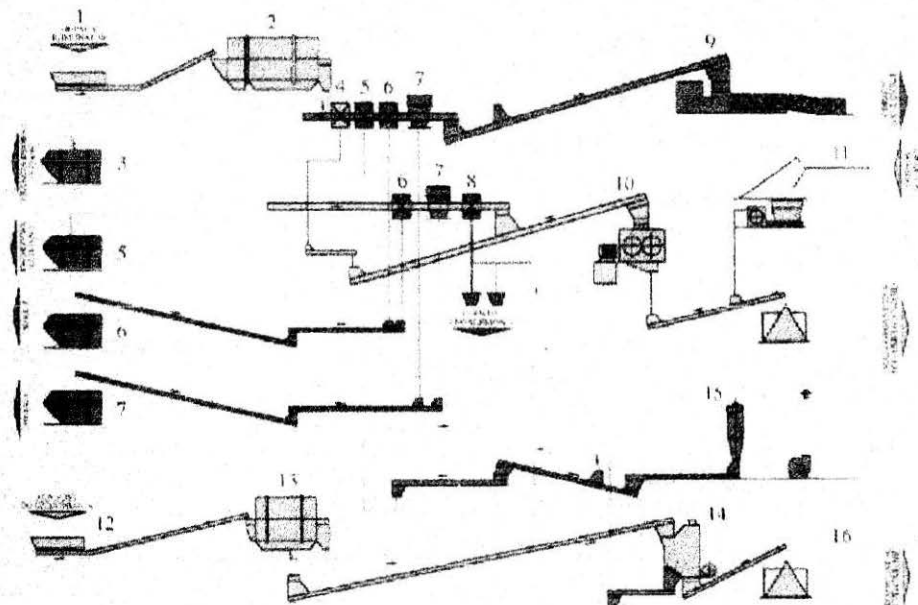
Zagospodarowanie przestrzenne Zakładu nawiązano do istniejącej zabudowy składowiska. Podstawowe obiekty Zakładu to :

- waga samochodowa ,
- hala przyjęć i obróbki odpadów,
- wiata do kompostowania,
- plac dojrzewania i dystrybucji gotowego kompostu,
- wiata z linią do doczyszczania i rozdrabniania surowców wtórnych,
- kwatery składowania odpadów balastowych oraz pełna infrastruktura techniczna dla potrzeb Zakładu.

2.3 Charakterystyka technologii Zakładu

Technologia utylizacji odpadów w gorzowskim zakładzie obejmuje procesy:

- segregacji na odpady organiczne, surowcowe i balastowe oraz odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych ,
- przygotowanie masy organicznej w pryzmach napowietrzanych ,
- uzdatnianie kompostu,
- belowanie odpadów balastowych

Rys. 2. Schemat technologiczny Zakładu

Opis podstawowych operacji technologicznych :

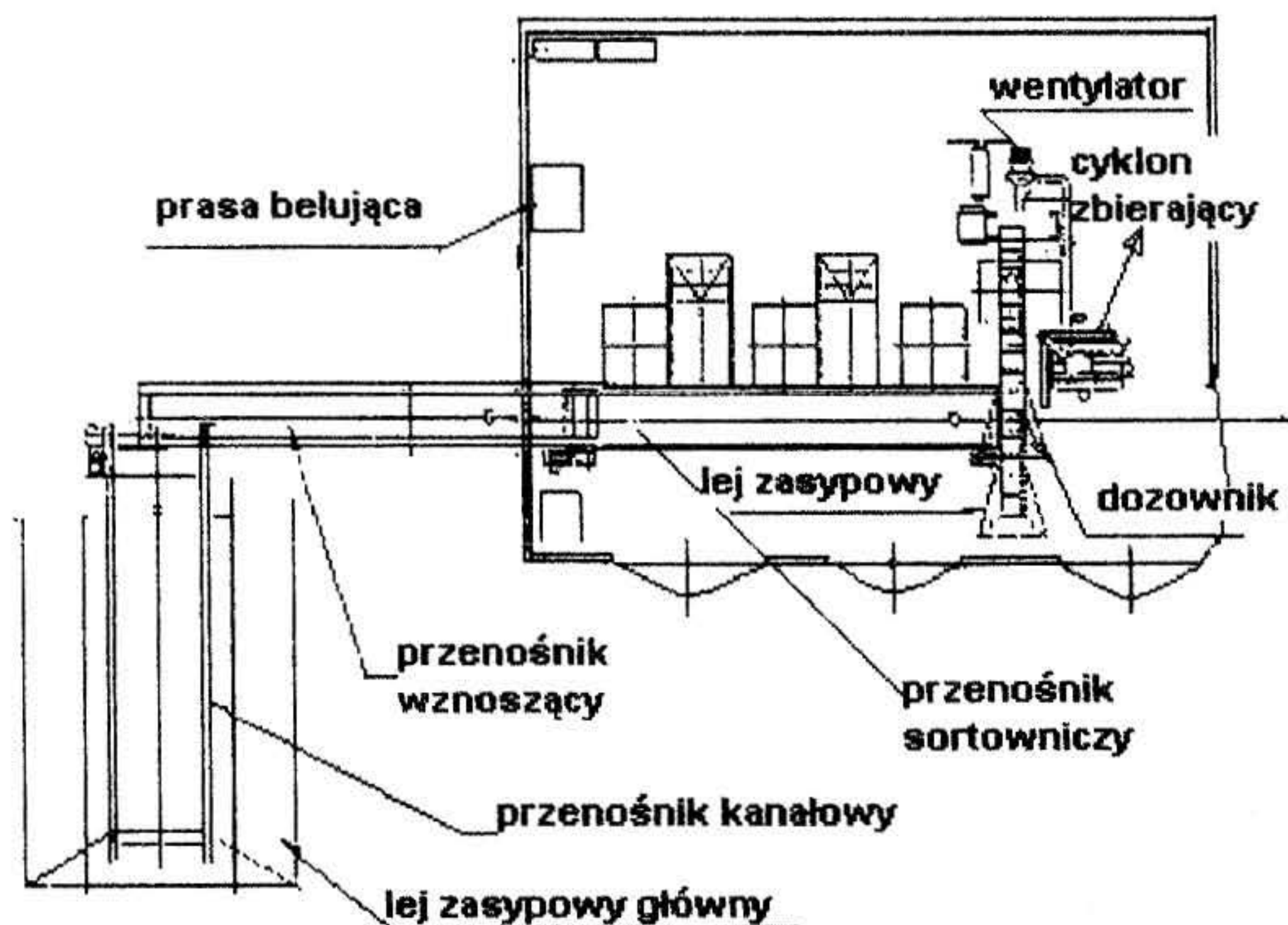
- ważenie , rejestracja, archiwizacja,
- wyładunek i załadunek na taśmę linii segregacji (1),
- segregacja mechaniczna i ręczna z podziałem na strumienie (2),
  - odpady mineralne o frakcji do 20 mm, kierowane na składowisko (3),
  - surowce wtórne (metal, szkło, tworzywa) (5,6,7),
  - odpady organiczne, kierowane do kompostowania (4),
  - odpady nieorganiczne, kierowane na składowisko,
  - odpady problemowe(8).

- zagęszczaniu na prasie (9) wysegregowanych odpadów balastowych w bele do składowania,
- rozdrabnianie wysegregowanych odpadów organicznych (10),
- mieszanie wysegregowanych odpadów organicznych z osadami ściekowymi (11),
- kompostowanie masy organicznej w wiacie, przez okres 4 – 6 tygodni,
- uszlachetnianie kompostu,
  - sortowanie w sicie bębnowym (13)
  - oczyszczanie mechaniczne na stole wibracyjnym z oddzieleniem drobnych elementów jak szkło, kamienie, ceramika itp.(14)
  - oczyszczanie pneumatyczne celem oddzielenia frakcji lotnych (15).

Tak oczyszczony kompost składowany jest na placu magazynowym w celu dojrzewania i dystrybucji (16).

2.4. Linia do doczyszczania i rozdrabniania surowców wtórnych

W celu prawidłowego przygotowania do sprzedaży surowców wtórnych uzyskanych z selektywnej zbiórki odpadów oraz wysegregowanych w zakładzie w sierpniu 2000 roku uruchomiono linię do doczyszczania i rozdrabniania surowców wtórnych, głównie tworzyw sztucznych i puszek aluminiowych.

Rys.3. Schemat technologiczny linii do doczyszczania i rozdrabniania surowców wtórnych.

Opis linii : linia do oczyszczania i rozdrabniania surowców wtórnych o wydajności 2,5 tys. ton rocznie przy pracy dwuzmianowej. Dla jednej zmiany zatrudnienie wynosi trzech pracowników. Podstawowym surowcem podlegającym obróbce będą tworzywa

sztuczne które po ręcznym oczyszczeniu i posegregowaniu zostaną rozdrobnione i zapakowane w worki typu „big-bag”. Linia posiada układ umożliwiający oddzielną pracę urządzeń w trybie sortowania i rozdrabniania.

2.5. Produkty utylizacji

Końcowymi produktami utylizacji dowożonych do Zakładu odpadów komunalnych i osadów ściekowych są :

- surowce wtórne,
- uszlachetniony, wysokiej jakości kompost,
- odpady nieorganiczne (resztowe), przeznaczone do składowania.

Efekty uzyskiwane w zakładzie w pierwszym półroczu 2000 r. :

Przy miesięcznym przerobie średnio ca 3200 ton odpadów komunalnych uzyskano przeciętnie:

- szkło 40 ton (1,25 %),
- metale żelazne 48 ton (1,5 %),
- aluminium 2,2 tony,
- drewno opałowe ca 8 ton,
- odpady niebezpieczne (głównie akumulatory i baterie) ca 0,5 tony,
- kompost gotowy 700 – 800 ton (21 – 25 %),
- odpady balastowe do składowania ca 1750 ton (55 %),
- odsiew z sita bębnowego < 20 mm i z linii doczyszczania kompostu – przeznaczony na przesypki na składowisku ca 350 ton (11 %).

Wysegregowany papier kierowany jest do kompostowania. Nie odzyskiwano tworzyw sztucznych z uwagi na brak możliwości technicznych przygotowania ich do sprzedaży.

3. ZAMIERZENIA INWESTYCYJNE NA NAJBLIŻSZY OKRES.

3.1. „ Centrum Recyklingu odpadów budowlanych „

Technologia zakłada selektywne gromadzenie odpadów budowlanych na pow. ca 4,4 ha. Po zebraniu ca 10 – 15 tys. ton przerób za pomocą sprzętu mobilnego i sprzedaż uzyskanych surowców obecnie jest w trakcie realizacji. W roku 2001 planuje się dostawienie modułu do recyklingu odpadów gabarytowych.

3.2. Linia do doczyszczania szkła.

Technologia zakłada załadunek ładowarką do zasobnika, dwa stanowiska dla sortowaczy przy przenośniku poziomym oraz przenośnik podający do boksu na szkło czyste. Planowany termin realizacji 2001 rok.

3.3. Rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów

W roku 2000 w Gorzowie Wlkp. reaktywowano selektywną zbiórkę odpadów, która załamała się w 1998 r. Obecnie obejmuje ona ca 1/3 zasobów mieszkaniowych (dwie największe spółdzielnie mieszkaniowe), gdzie rozstawionych jest 50 kompletów pojemników. Planowany termin objęcia selektywną zbiórką terenu całego miasta – sukcesywnie do połowy 2002 r.

4. PODSUMOWANIE

- 4.1. Uzyskiwane na dzień dzisiejszy efekty w zakładzie w Chróściku pozwalają na zmniejszenie o ca 35 % masy deponowanych na składowisku odpadów komunalnych. Uwzględniając prasowanie resztek balastowych oraz wykorzystywanie materiału wysegregowanego z odpadów na przesypywanie warstw izolacyjnych (zamiast pozyskiwanego materiału z zewnątrz) pozwala to na ca 2,5 krotne wydłużenie czasu eksploatacji składowiska w stosunku do tradycyjnej metody deponowania odpadów z zagęszczaniem kompaktorem.
- 4.2. Składowane odpady w formie kostek zawierają niewielkie ilości organiki, co powoduje zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń w odciekach oraz praktycznie eliminuje zagrożenie samozapłonem na składowisku. Prasowanie odpadów również znacznie ogranicza rozwiewanie lotnych frakcji, a tym samym zmniejsza się stopień uciążliwości dla najbliższego otoczenia.
- 4.3. Doświadczenia miasta Gorzowa Wlkp. wykazały również, że można z odpadów komunalnych zmieszanych uzyskać dobrej jakości kompost mieszczący się w kl.I lub II wg BN – 899103 – 09, całkowicie bezpieczny pod względem sanitarnym, o dobrych parametrach nawozowych i poprawiający strukturę gleby. Oprócz tradycyjnych kierunków wykorzystywania kompostu na tereny zielone, rekultywację składowisk itp., prowadzimy badania nad bezpośrednim rolniczym zastosowaniem kompostu na polach Instytutu Hodowli Roślin w Małyszynie.
- 4.4. Tego typu zakład , jak w Gorzowie powinien być jednym z ogniw całej gospodarki odpadami , obejmującej również:
  - selektywną zbiórkę (docelowo z wysegregowaniem odpadów biologicznych),
  - osobne zagospodarowanie odpadów gabarytowych, budowlanych i problemowych,
  - docelowo termiczną utylizację balastu.
- 4.5. Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest procesem wieloletnim, wymagającym współdziałania wielu podmiotów i stosunkowo wysokich nakładów. Obecnie dodatkowe problemy powoduje brak spójnego, precyzyjnego prawodawstwa oraz nierentowność selektywnej zbiórki odpadów.